

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

4 Οκτωβρίου 2012

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

*Επόμενο δελτίο: **5 Νοεμβρίου 2012***

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

α) Ε.Ε – Ευρωζώνη: Εξακολουθεί να επιδεινώνεται το οικονομικό κλίμα σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** υποχώρησε περαιτέρω τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τον Αύγουστο - και ακόμη περισσότερο σε σύγκριση με τον Ιούλιο και στις δύο ζώνες- κατά 0,9 μονάδες στην ΕΕ, φθάνοντας στις 86,1 μονάδες και κατά 1,1 μονάδες στην **Ευρωζώνη**, στις 85 μονάδες, απέχοντας σημαντικά από το μακροχρόνιο μέσο όρο του. Και στις δύο ζώνες, η νέα επιδείνωση του κλίματος εκπορεύεται από την πτώση των προσδοκιών στις Υπηρεσίες, το Λιανικό Εμπόριο και την καταναλωτική εμπιστοσύνη.

Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία** ο δείκτης κλίματος συνεχίζει την πτωτική πορεία του στην Ευρωζώνη (-0,7), ενώ παραμένει αμετάβλητος στην ΕΕ. Στις **Υπηρεσίες**, ο σχετικός δείκτης υποχωρεί για έκτο κατά σειρά μήνα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη (κατά -1,2 μονάδες και στις δύο ζώνες). Στο **Λιανικό Εμπόριο**, ο αντίστοιχος δείκτης περιορίζεται εκ νέου σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη (κατά -1,8 και -1,4 μονάδες αντίστοιχα), ενώ αντίθετα στις **Κατασκευές** σημειώνεται ήπια άνοδος στο κλίμα και στις δύο ζώνες (+1,6 στην ΕΕ και +1,2 στην Ευρωζώνη). Τέλος, ο δείκτης **Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** κινείται πτωτικά τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, κατά 1,3 μονάδες, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη, λόγω των ασθενέστερων προβλέψεων για τη μελλοντική *οικονομική κατάσταση κάθε χώρας και των νοικοκυριών*, αλλά και των μεγαλύτερων επιφυλάξεων που διατυπώνουν οι καταναλωτές σχετικά με την *πρόθεση για αποταμίευση*. Πάραυτα, οι δυσμενείς *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* σταθεροποιούνται αυτόν το μήνα, σε υψηλά όμως επίπεδα. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -14,5 και -16,1 0 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* υποχωρούν ελαφρά στην ΕΕ και περισσότερο στην Ευρωζώνη, ενώ στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών*, καταγράφεται οριακή άνοδος στην ΕΕ και μικρή πτώση στην Ευρωζώνη. Τέλος, στις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* δεν σημειώνονται μεταβολές στην ΕΕ, αλλά καταγράφεται οριακή μείωση στην Ευρωζώνη.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -12,6 μονάδες στην ΕΕ και στις -12 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* επιδεινώνονται και στις δύο ζώνες, ενώ διευρύνονται σημαντικά οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Σε ότι αφορά στις *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* βελτιώνονται στην ΕΕ και επιδεινώνονται στην Ευρωζώνη, οι μεταβολές όμως είναι οριακές και στις δύο ζώνες.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες τον Ιούνιο διαμορφώνονται στις -15,2 και -18,6 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* επιδεινώνονται και στις δύο ζώνες ελαφρά, ενώ οι *εκτιμήσεις*

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Σεπτέμβριος 2012

για τα αποθέματα υποδηλώνουν οριακή διόγκωση στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Τέλος, σημαντική πτώση κατά 3 μονάδες καταγράφει ο δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες στην ΕΕ και ηπιότερη στην Ευρωζώνη.

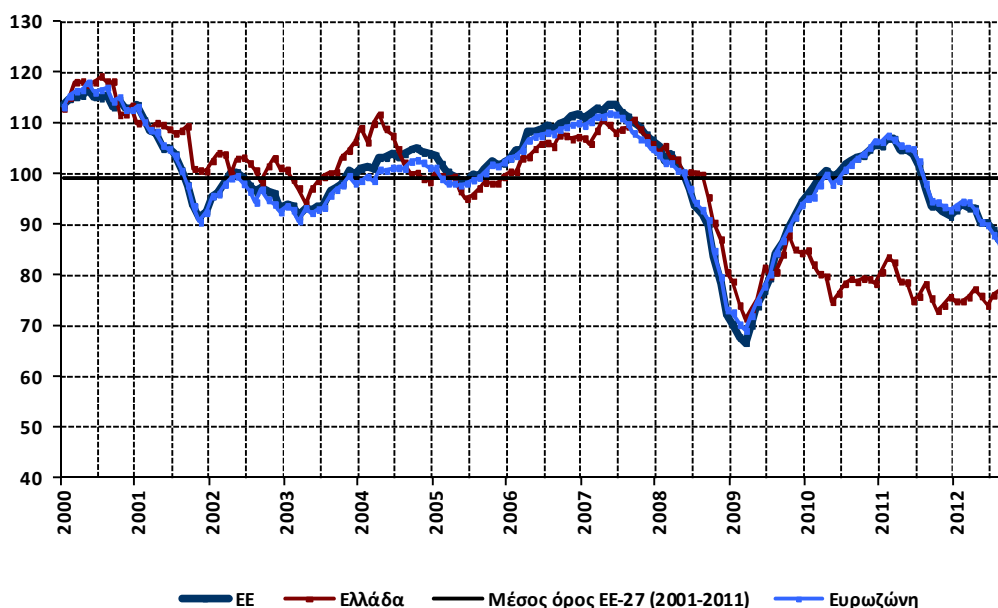
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2011=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011				
ΕΕ-27	66,9 Μαρ-09	113,8 Ιουν-07	99,3	111,03	93,32	79,31	101,18	100,28				
Ευρωζώνη	69,6 Μαρ-09	113,0 Ιαν-01	98,7	109,38	93,46	80,24	100,51	101,01				
Ελλάδα	67,2 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,3	108,38	97,43	79,70	79,31	77,62				
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	105,5	107,0	106,8	104,7	104,9	104,1	101,9	97,1	93,6	93,6	92,6	91,6
Ευρωζώνη	106,3	107,6	106,7	105,6	105,1	104,9	102,5	98,1	94,6	94,4	93,5	92,8
Ελλάδα	80,6	83,5	82,6	78,8	78,6	75,0	75,8	78,3	75,5	73,0	74,0	75,7
2012												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	92,8	94,0	93,2	93,2	90,4	90,4	89,0	87,0	86,1			
Ευρωζώνη	93,5	94,5	94,4	92,8	90,5	89,9	87,9	86,1	85,0			
Ελλάδα	74,9	74,9	75,7	77,3	76,0	74,1	76,1	77,0	76,1			

Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα (1990-2011=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Στις **Κατασκευές**, οι αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη κινούνται τον Σεπτέμβριο στις -33 και -33,9 μονάδες αντίστοιχα. Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, η διεύρυνση στις αρνητικές *προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών* και στις δύο ζώνες, υπερσκελίζεται από τη σημαντική *άμβλυνση των αρνητικών προβλέψεων για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο*, κατά 5 μονάδες σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -24 και στις -25,9 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* υποχωρούν και στις δύο ζώνες, ενώ περιορίζονται κατά 2 μονάδες και οι *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας* στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Η *πρόθεση για αποταμίευση* κινείται επίσης πτωτικά, αλλά ήπια, στην ΕΕ και την Ευρωζώνη, ενώ τέλος, ο δείκτης *προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας* σταθεροποιείται στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα και στις δύο ζώνες.
- Τέλος, ο αρνητικός δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) παραμένει αμετάβλητος τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα στην ΕΕ και υποχωρεί οριακά στην Ευρωζώνη, διαμορφούμενος στις -7,4 και -11,1 μονάδες αντίστοιχα. Από τα επιμέρους στοιχεία, οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* χάνουν 3-4 μονάδες σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης* κινούνται ελαφρώς πτωτικά στην ΕΕ, χωρίς να μεταβάλλονται ουσιαστικά στην Ευρωζώνη. Τέλος, σε ό, τι αφορά τις *προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο*, ο σχετικός δείκτης κερδίζει 5 μονάδες στην ΕΕ και βελτιώνεται οριακά στην Ευρωζώνη.

Το οικονομικό κλίμα επιδεινώνεται σε 17 κράτη μέλη της ΕΕ. Από τις μεγαλύτερες χώρες, ο σχετικός δείκτης υποχωρεί περισσότερο στην Πολωνία (-2,2), την Γαλλία (-1,6), την Ολλανδία (-1,2) και την Γερμανία (-1,1), ενώ αντίθετα βελτιώνεται στο Ην. Βασίλειο (+0,4) και παραδόξως στην Ισπανία (+1,3). Στην Ιταλία το οικονομικό κλίμα παραμένει αμετάβλητο, ενώ σταθερά η Γερμανία παραμένει η μοναδική μεγάλη χώρα στην οποία ο σχετικός δείκτης εξακολουθεί να κινείται πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του.

β) Ελλάδα: Αμετάβλητο το οικονομικό κλίμα, μεγάλη όμως πτώση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα τον Σεπτέμβριο παραμένει στα επίπεδα του Ιουλίου, στις 76,1 μονάδες. Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της βελτίωσης των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία και στις Υπηρεσίες, η οποία όμως αντισταθμίζεται εξολοκλήρου από την υποχώρηση του κλίματος στο Λιανικό Εμπόριο και τις Κατασκευές, αλλά και από την έντονη εξασθένηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. **Η σταθεροποίηση των επιχειρηματικών προσδοκιών είναι βέβαια θετικό στοιχείο το οποίο, αν συνεχιστεί, δημιουργεί ευνοϊκές προοπτικές για επενδυτικές αποφάσεις. Από την άλλη πλευρά, η πτώση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, αν και αισθητή, ήταν αναμενόμενη και ερμηνεύεται από το γεγονός ότι οι πολίτες δέχονται επί τουλάχιστον 2 μήνες αλληπάλληλα, πολλές φορές αντιφατικά μεταξύ τους, μηνύματα για το περιεχόμενο των δημοσιονομικών μέτρων. Είναι προφανές ότι η οριστικοποίηση αυτών των μέτρων – με τους καλύτερους δυνατούς όρους- πρέπει να ολοκληρωθεί ώστε να αφιερωθεί ο απαραίτητος χρόνος στην προσπάθεια αντιστάθμισης των υφεσιακών επιπτώσεών τους.**

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, σημαντική βελτίωση καταγράφουν οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής*, ενώ οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* ενισχύονται ελαφρά, με τα *αποθέματα* όμως αντίθετα να κλιμακώνονται.
- στις **Υπηρεσίες**, οι *δυσοίωνες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* και οι αντίστοιχες για την *τρέχουσα ζήτηση* βελτιώνονται αισθητά, ενώ και οι *δυσμενείς προβλέψεις για τη ζήτηση* του τομέα καταγράφουν μικρή άνοδο.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, ο δείκτης των *εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* υποχωρεί σημαντικά, εξέλιξη ανάλογη με τις *προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων*, όταν οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* αποκλιμακώνονται.
- στις **Κατασκευές**, οι *απαισιόδοξες προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών* των παραμένουν στα ίδια επίπεδα, αλλά οι *έντονα αρνητικές προσδοκίες για την απασχόληση* του τομέα διευρύνονται.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, περισσότερο οι αρνητικές προβλέψεις για την *οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού* και λιγότερο οι αντίστοιχες για την *οικονομική κατάσταση της χώρας* επιδεινώνονται, ενώ η *πρόθεση για αποταμίευση* το επόμενο 12μηνο ανέρχεται σε ελαφρώς λιγότερο αρνητικά επίπεδα. Τέλος, η *άμβλυνση των δυσοίωνων προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας* τον Ιούλιο δίνει τη θέση της σε νέα, έντονη επιδείνωση τον Σεπτέμβριο.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Βελτίωση κλίματος, ελαφρώς θετικές οι προσδοκίες παραγωγής

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** κινείται ανοδικά τον Σεπτέμβριο και διαμορφώνεται στις 80,9 μονάδες (από 73,5 μονάδες τον Ιούλιο), κατώτερα έναντι του αντίστοιχου περυσινού επιπέδου του (76,2 μονάδες). **Στους βασικούς δείκτες δραστηριότητας, η σημαντική άνοδος στις προβλέψεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου και οι λιγότερο υποτονικές τρέχουσες παραγγελίες, δίνουν θετική ώθηση στο συνολικό δείκτη.** Συγκεκριμένα, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής*, μετά από ένα τρίμηνο πτωτικής τάσης, τον Σεπτέμβριο μπαίνουν σε θετική τροχιά, ενώ και οι έντονα αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* εξασθενούν ελαφρά. Αντίθετα, οι *εκτιμήσεις για το επίπεδο των αποθεμάτων*, κλιμακώνονται ελαφρά. Αναλυτικότερα:

α) Όσον αφορά στο **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο σχετικός αρνητικός δείκτης καταγράφει μικρή άνοδο και διαμορφώνεται στις -47 μονάδες (από -53), με τις μισές επιχειρήσεις του τομέα (από 56%) να δηλώνουν το τελευταίο τρίμηνο μειωμένες για την εποχή παραγγελίες και μόλις ένα 2-3% σταθερά το τελευταίο τετράμηνο να αναφέρει το αντίθετο.

β) Ως προς τις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, ο σχετικός δείκτης αλλάζει πρόσημο, μετά από ένα τρίμηνο συνεχούς πτώσης και διαμορφώνεται σε θετικά επίπεδα, στις +4 μονάδες (από -16 τον Ιούλιο). Αν και το 1/5 των επιχειρήσεων προβλέπει πτώση της παραγωγής στο επόμενο τρίμηνο, διευρύνεται στο 22% (από 14%) το ποσοστό όσων αναμένουν άνοδο.

γ) Τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων** διογκώνονται ελαφρά, με το σχετικό ισοζύγιο να ανέρχεται στις +9 μονάδες, 2 μονάδες υψηλότερα από τον Ιούλιο. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 1/5 αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 12% τα εκτιμά ως χαμηλά.

δ) Οι δείκτες που αναφέρονται στην *εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων*, σημειώνουν θετικές μεταβολές: οι αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** εξομαλύνονται σημαντικά, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στις -18 μονάδες (από -31) και το 27% των επιχειρήσεων του τομέα (από 38%) να κρίνει ως χαμηλά για την εποχή τα επίπεδα των παραγγελιών του. Οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** κερδίζουν επίσης έδαφος, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται σε θετικά επίπεδα, στις +2 μονάδες (από -7), καθώς το 22-23% των επιχειρήσεων θεωρεί αυξημένες τις τρέχουσες εξαγωγές του. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο να ανέρχεται στις +17 μονάδες (από +9 τον Ιούλιο). Το 28% των επιχειρήσεων (από 25%) αναμένει άνοδο των εξαγωγών του το επόμενο διάστημα, ενώ μόνο 11% (από 16%) προβλέπει μείωση.

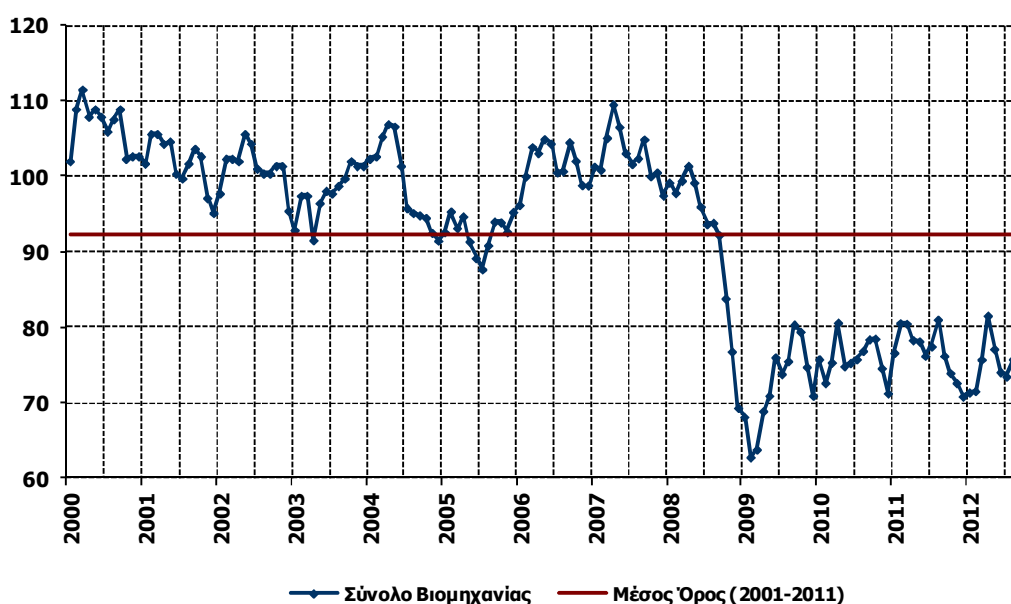
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βιομηχανία (1996-2006=100)		Μέσος όρος									
		Min 62,8 Φεβ-09	Max 109,5 Απρ-07	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011		
				92,2	102,8	91,9	72,1	75,8	76,9		
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
76,6	80,6	80,5	78,3	78,1	76,2	77,5	81,0	76,2	74,0	72,6	70,9
2012											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
71,4	71,6	75,7	81,6	77,1	74,1	73,5	75,8	80,9			

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

ε) Στους *δείκτες των πωλήσεων*, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις **τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων** εξομαλύνονται ελαφρά, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -18 μονάδες: το 1/5 των επιχειρήσεων εκτιμά ότι οι πωλήσεις του έχουν κινηθεί ανοδικά έναντι 37% που δηλώνει το αντίθετο. Μετά τη μεγάλη επιδείνωση που είχαν σημειώσει οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** τον Ιούλιο, τον Σεπτέμβριο ενισχύονται οι θετικές προβλέψεις και το σχετικό ισοζύγιο ισοσκελίζεται.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται ελαφρώς υψηλότερα τον Σεπτέμβριο έναντι του Ιουλίου, στους 4,6 (από 3,9), στην καλύτερη φετινή επίδοση, ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** ενισχύεται στο 64,1% (από 63,5%).

ζ) Στα ίδια σχεδόν επίπεδα παραμένει σε σχέση με τον Ιούλιο ο δείκτης των **προβλέψεων για την απασχόληση**, στις -14 μονάδες. Το 17-18% των επιχειρήσεων του τομέα προβλέπει

περαιτέρω μείωση των θέσεων εργασίας το προσεχές διάστημα, αν και πλέον η ευρεία πλειονότητα των επιχειρήσεων (4/5) δεν αναμένει σημαντικές μεταβολές.

η) Στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, ο σχετικός αρνητικός δείκτης διατηρείται και εδώ στα ίδια σχεδόν επίπεδα, στις -6 μονάδες, με μόλις 6% των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο τιμών, αλλά διπλάσιο ποσοστό να προβλέπει περαιτέρω μείωση στο επόμενο τρίμηνο.

ι) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις βελτιώνονται ελαφρά σε σχέση με τη μέτρηση Ιουνίου ως προς την εγχώρια αγορά, ενώ παραμένουν στα σχεδόν επίπεδα για τις αγορές της ΕΕ και τις αγορές στον υπόλοιπο κόσμο.

Σε επίπεδο επιμέρους τομέων, οι προσδοκίες βελτιώνονται στα Ενδιάμεσα και τα Καταναλωτικά Αγαθά, ενώ αντίθετα, στα Κεφαλαιουχικά Αγαθά, ο σχετικός δείκτης κινείται πτωτικά τον Σεπτέμβριο έναντι του Ιουλίου. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** κερδίζει έδαφος τον Σεπτέμβριο και διαμορφώνεται στις 83,6 μονάδες (από 78,7 μονάδες τον Ιούλιο), ελαφρώς υψηλότερα σε σχέση με πέρυσι (81,1 μονάδες). Οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες κερδίζουν έδαφος, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στη -1 μονάδα (από -7), όμως οι αρνητικές εκτιμήσεις παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης παραμένουν αμετάβλητες στις -33 μονάδες. Τα αποθέματα εκτιμώνται ως υψηλά για την εποχή από το 15% των επιχειρήσεων (από 21%), με το σχετικό δείκτη να κινείται πτωτικά, στις +6 μονάδες. Ως προς τους εξαγωγικούς δείκτες, καταγράφεται σημαντική βελτίωση 10 μονάδων στις σχετικές προβλέψεις (στις +22 μονάδες ο δείκτης), ενώ και στο αρνητικό ισοζύγιο των παραγγελιών εξωτερικού, σημειώνεται μικρή αποκλιμάκωση (στις -11 από -16 μονάδες). Οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση διπλασιάζονται τον Σεπτέμβριο (στις -15 από -7 μονάδες το ισοζύγιο), με τα 4/5 των επιχειρήσεων όμως να αναμένουν σταθερότητα, ενώ αναφορικά με τις τιμές, ο αποπληθωριστικός δείκτης εξομαλύνεται ελαφρά, στις -7 μονάδες (από -9). Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων καταγράφεται ελαφρά μείωση του σχετικού ισοζυγίου σε σχέση με τον Ιούνιο στις εκτιμήσεις για την εγχώρια αγορά, ενώ στις αγορές της ΕΕ και τις υπόλοιπες αγορές ο δείκτης παραμένει αμετάβλητος.

Ελαφρώς πτωτική και αυτόν τον μήνα είναι η τάση στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 63 μονάδες (από 65,8 μονάδες), υψηλότερα όμως έναντι της αντίστοιχης περυσινής επίδοσης (43,9 μονάδες). Οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες καταγράφουν σημαντικές απώλειες, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στη χαμηλότερη τιμή του επταμήνου, στις -30 μονάδες. Οι εκτιμήσεις για το επίπεδο των αποθεμάτων ουσιαστικά δεν μεταβάλλονται, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +10 μονάδες, ενώ απογοητευτικές είναι οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση, με το σχετικό ισοζύγιο στις -69 μονάδες. Οι δείκτες εξαγωγών αν και θετικοί εξασθενούν σημαντικά και ο σχετικός δείκτης περιορίζεται στις +3 μονάδες (από +10). Ως προς την απασχόληση, το αρνητικό ισοζύγιο αποκλιμακώνεται σημαντικά, φθάνοντας στις -13 μονάδες (από -24), με τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις να αναμένουν σταθερότητα, ενώ στο

πεδίο των τιμών, οι προσδοκίες ανόδου υπερτερούν ασθενώς έναντι των προβλέψεων αποκλιμάκωσης. Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων, καταγράφεται βελτίωση στις εκτιμήσεις για την εγχώρια αγορά και τις ευρωπαϊκές αγορές και ελαφρά πτώση του σχετικού ισοζυγίου προς τις διεθνείς αγορές.

Αισθητή άνοδο σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά** τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 83,3 μονάδες (από 70,9 μονάδες), επίδοση ανώτερη της αντίστοιχης περυσινής (76,9 μονάδες). Κατακόρυφη είναι η βελτίωση που καταγράφεται στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής, με το σχετικό ισοζύγιο να είναι πλέον θετικό στις +18 μονάδες. Αντίστοιχα αμβλύνονται οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση. Στον αντίποδα, έντονη είναι η διόγκωση των αποθεμάτων, με το σχετικό ισοζύγιο να επανέρχεται στα επίπεδα του Ιουνίου, στις +12 μονάδες. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, σημαντική βελτίωση καταγράφουν τόσο οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εξαγωγών και παραγγελιών εξωτερικού, όσο και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους. Το αρνητικό ισοζύγιο στις προβλέψεις για την απασχόληση περιορίζεται στις -15 μονάδες (από -21), ενώ ως προς τις τιμές, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης υπερτερούν κατά 8 μονάδες των πληθωριστικών προβλέψεων. Τέλος, σε σχέση με τον Ιούνιο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την ανταγωνιστική τους θέση έχουν βελτιωθεί στην εγχώρια αγορά, αλλά εξασθενούν ως προς την Ευρωπαϊκή αγορά.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Επιδείνωση των προσδοκιών, κυρίως λόγω της υποτονικής δραστηριότητας στα Δημόσια Έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές ανακόπτει την ανοδική τροχιά του προηγούμενου τριμήνου και διαμορφώνεται κατά 2 μονάδες χαμηλότερα τον Σεπτέμβριο έναντι του Ιουλίου, στις 44,4 μονάδες, στα ίδια επίπεδα με το αντίστοιχο περυσινό. **Από τα βασικά στοιχεία του δείκτη, οι απαισιόδοξες προβλέψεις των επιχειρήσεων για τις προγραμματισμένες τους εργασίες παραμένουν ισχυρές, ενώ εντείνονται οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση, ιδιαίτερα στις Κατασκευές Δημοσίων Έργων.** Αναλυτικότερα, ο εξαιρετικά χαμηλός δείκτης του *προγράμματος εργασιών* παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα, στις -75 μονάδες, με το συντριπτικό 85% των επιχειρήσεων (από 79%) να εκτιμά χαμηλότερα επίπεδα εργασιών στο επόμενο διάστημα αν και ένα 10% δηλώνει το αντίθετο. Όμως οι προβλέψεις για την απασχόληση υποχωρούν περαιτέρω, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -41 μονάδες (από -38). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την *τρέχουσα πορεία των εργασιών* τον Σεπτέμβριο ενισχύονται με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -32 μονάδες. Άλλωστε, οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας περιορίζονται ελαφρά στους 8,9 μήνες (από 9,1). Στις τιμές, οι σταθερά κυρίαρχες προβλέψεις για περαιτέρω υποχώρηση πτώση τιμών εξασθενούν ελαφρά, καθώς το 34% (από 43%) των επιχειρήσεων, κρίνει ότι οι τιμές του κλάδου θα μειωθούν στο επόμενο τρίμηνο. Τέλος, περιορίζεται στο 8% (από 13%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία, με το 43% να επισημαίνει την ανεπαρκή χρηματοδότηση και το 30% τη χαμηλή ζήτηση ως βασικά εμπόδια στη δραστηριότητά του, ενώ ένα 19% να δηλώνει την παρατεταμένη ύφεση, τη γραφειοκρατία, τις μεγάλες εκπτώσεις και τις καθυστερήσεις πληρωμών, τις οφειλές του

Δημοσίου, την υψηλή φορολογία και την αναστολή μεγάλων έργων ως τα κυριότερα προσκόμματα.

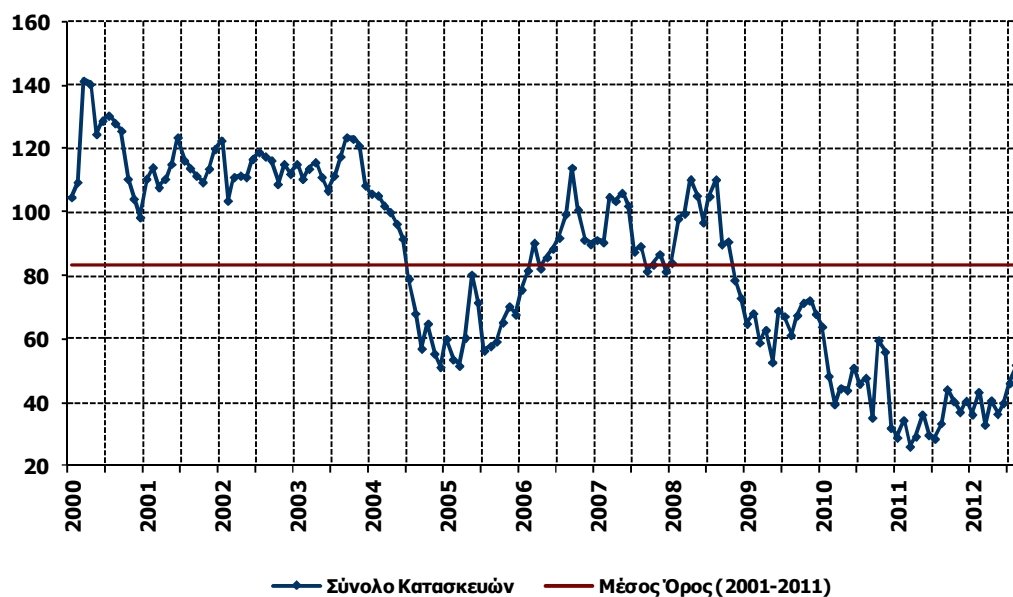
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Κατασκευές (1996-2006=100)		Μέσος όρος		Μέσος όρος							
		Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011		
		26,3 Μαρτ-11	123,8 Σεπ-03	83,1	92,5	95,3	65,5	47,4			
2011											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
29,1	34,6	26,3	29,4	36,4	29,9	28,8	33,7	44,3	40,6	37,1	40,7
2012											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
36,4	43,4	33,2	40,8	36,5	40,0	46,3	52,0	44,4			

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Στους επιμέρους κλάδους σημειώνονται τα εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, μετά την υποχώρηση του Ιουλίου στις 21,8 μονάδες, τον Σεπτέμβριο κερδίζει έδαφος και διαμορφώνεται στις 32,6 μονάδες, χαμηλότερα όμως έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (40,4 μονάδες). Από τα βασικά μεγέθη που συνδιαμορφώνουν τον δείκτη, οι σχεδόν εξολοκλήρου αρνητικές προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις προγραμματισμένες εργασίες τους δεν μεταβάλλονται και έτσι το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -88 μονάδες. Στην άνοδο του συνολικού δείκτη συμβάλλουν οι λιγότερο αρνητικές προσδοκίες για την απασχόληση του κλάδου, όπου περιορίζεται στο 45% (από 67%) το ποσοστό εκείνων που αναμένουν μείωση θέσεων εργασίας, ενώ σχεδόν καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι

πολύ χαμηλές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων εξομαλύνονται ελαφρά (στις -72 από -76 μονάδες ο δείκτης), ενώ η εξασφαλισμένη δραστηριότητα κερδίζει ένα μήνα και διαμορφώνεται στους 4,8 μήνες. Στις τιμές του κλάδου στο επόμενο διάστημα, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εκφράζονται από το 34% (από 46%) των επιχειρήσεων, όταν καμία επιχείρηση για τέταρτο κατά σειρά μήνα δεν αναμένει άνοδο. Τέλος, μόλις το 2-3% των ερωτηθέντων, σταθερά από τις αρχές του έτους, δεν αναφέρει προσκόμματα στη λειτουργία του, με τις μισές επιχειρήσεις να δηλώνουν τη χαμηλή ζήτηση, το 23% την ελλιπή χρηματοδότηση και το 25% τους υπόλοιπους συγκυριακούς παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια στην ομαλή λειτουργία του.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, μετά την κατακόρυφη άνοδο του Ιουλίου στις 61,9 μονάδες, τον Σεπτέμβριο επανέρχεται σε πτωτική τροχιά, κινούμενος στις 51,7 μονάδες. Οι προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων χάνουν ήπια έδαφος (στις -67 από -65 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ οι προβλέψεις της απασχόλησης επιδεινώνονται και το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται κατά 17 μονάδες χαμηλότερα, στις -38. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, η θεαματική άνοδος του Ιουλίου στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων, δίνει τη θέση της σε μικρή πτώση, με το σχετικό ισοζύγιο να χάνει 5 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -11 μονάδες. Στις τιμές, το 34% των επιχειρήσεων αναμένει μείωση (από 42%) και το 24% (από 28%) άνοδο τους στο επόμενο διάστημα. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία περιορίζεται στο 11% (από 19%), ενώ από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 56% δηλώνει τη χαμηλή χρηματοδότηση, το 18% τη χαμηλή ζήτηση, και ένα 16% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως βασικότερα προσκόμματα στην επιχειρηματική λειτουργία τους.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** επανέρχεται τον Σεπτέμβριο στα επίπεδα του Ιουνίου, στις 58,4 μονάδες (από 62,7 μονάδες του Ιουλίου), επίδοση παρόμοια με την αντίστοιχη περσινή (57,1 μονάδες). **Από τις προσδιοριστικές συνιστώσες του δείκτη, είναι η επιδείνωση σε όρους πωλήσεων τόσο των τρεχουσών, όσο και των προβλεπόμενων - που οδηγούν πτώση το συνολικό δείκτη.** Αναλυτικότερα, οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* εντείνονται, με το σχετικό δείκτη να κατακυβιά στις -65 μονάδες (από -53) καθώς τα ³/₄ των επιχειρήσεων αναφέρουν μειωμένες πωλήσεις (από 65%) και μόλις το 1/10 δηλώνει το αντίθετο. Στις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα*, το σχετικό ισοζύγιο χάνει 8 μονάδες και διαμορφώνεται στις -10, υποδηλώνοντας πολύ χαμηλά για την εποχή αποθέματα. Οι προβλέψεις για την *εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο* προμηνύουν μια ακόμη δυσκολότερη περίοδο για τις πωλήσεις, με το σχετικό δείκτη να καταγράφει απώλειες 11 μονάδων και να διαμορφώνεται στις -53 μονάδες και τα 3/5 των επιχειρήσεων (από 54%) να αναμένουν περαιτέρω μείωση του κύκλου εργασιών τους. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης στις παραγγελίες προς προμηθευτές επιδεινώνεται επίσης, στις -55 μονάδες (από -49), ενώ δυσμενέστερες προβλέπονται και οι εξελίξεις ως προς την απασχόληση του τομέα, όπου πλέον οι μισές

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Σεπτέμβριος 2012

επιχειρήσεις (από 32%) προβλέπουν μείωση των θέσεων εργασίας και σταθερά καμία επιχείρηση, δεν αναμένει άνοδο. Τέλος, ως προς τις τιμές, ο σχετικός αποπληθωριστικός δείκτης συγκρατείται στις -20 μονάδες (από -29), με το ¼ των επιχειρήσεων (από 34%) να αναμένει νέα μείωση τιμών.

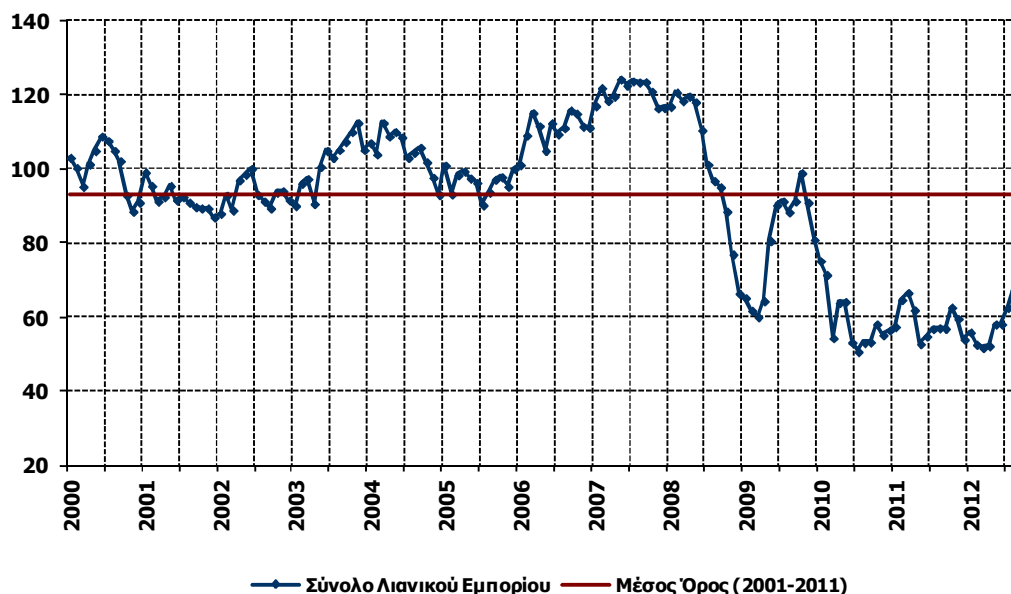
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Μέσος όρος										
		Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011			
		50,8	124,3	92,9	120,8	102,5	80,4	59,2	58,9			
	Ιουλ-10	Μαι-07										
2011												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
57,5	64,8	66,7	62,0	52,9	55,0	56,9	57,2	57,1	62,8	59,7	54,1	
2012												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
56,0	52,7	51,9	52,4	58,2	58,2	62,7	67,5	58,4				

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Μεγάλη πτώση σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο, στις 57,6 μονάδες (από 80,9 μονάδες). Σημαντική επιδείνωση σημειώνεται στους δείκτες των πωλήσεων, τόσο της τρέχουσας όσο και της βραχυπρόθεσμης περιόδου, οι οποίοι και χάνουν αμφότεροι πάνω από 45 μονάδες και διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -46 και -48 μονάδες. Στα αποθέματα, ομόφωνα όλες οι επιχειρήσεις συμφωνούν ότι αυτά είναι κανονικά για την εποχή, ενώ στις

προβλέψεις παραγγελιών προς τους προμηθευτές, ο σχετικός αρνητικός δείκτης εντείνεται περαιτέρω (-48 από -23 μονάδες). Σε όρους απασχόλησης του κλάδου, και εδώ όλες σχεδόν οι επιχειρήσεις (98% από 90%) προβλέπουν σταθερότητα στις θέσεις εργασίας το επόμενο τρίμηνο, ενώ τέλος, σε σχέση με τις τιμές, ο σχετικός αρνητικός δείκτης καταγράφει απώλειες 7 μονάδων και διαμορφώνεται στις -22 μονάδες, ενώ καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο τιμών (από 6% του Ιούλιο).

Υποχώρηση όμως σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες και στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, όπου ο σχετικός δείκτης χάνει 12 μονάδες και διαμορφώνεται στις 61,5 μονάδες, επίδοση ανώτερη ωστόσο από την αντίστοιχη περσινή (53 μονάδες). Οι δείκτες των εκτιμήσεων για τις πωλήσεις το τρέχον τρίμηνο και των προβλέψεων της εξέλιξής τους για το επόμενο, καταβαθατρώνονται αντίστοιχα στις -83 και -70 μονάδες (από -39 και -29 αντίστοιχα), ενώ ως προς τα αποθέματα, πάνω από τις μισές επιχειρήσεις τα αξιολογούν ως χαμηλά για την εποχή (από 4%), με ένα 12% να δηλώνει και πάλι το αντίθετο. Ανάλογη των πωλήσεων όμως είναι και η εξέλιξη στις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο διάστημα, με το σχετικό ισοζύγιο να «πέφτει» στις -77 μονάδες (από -40), ενώ και σε επίπεδο προβλεπόμενης απασχόλησης, ο σχετικός δείκτης επίσης καταρρακιά στις -78 μονάδες (από -31). Τέλος, ως προς τις τιμές, τα 7/10 των επιχειρήσεων του κλάδου διατηρούν αποπληθωριστικές προσδοκίες (από 29%), ως ύστατη ελπίδα αναθέρμανσης των εξαιρετικά συμπιεσμένων πωλήσεών τους.

Μικρή άνοδο σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, καθώς ο σχετικός δείκτης επανέρχεται στα επίπεδα Ιουνίου, στις 67,5 μονάδες (από 63,5 μονάδες), υψηλότερα πάντως σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (42,6 μονάδες). Αισθητή πτώση σημειώνουν οι τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου, καθώς το συντριπτικό 83% τις εκτιμά ως χαμηλές σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (από 61%), ενώ αντίθετα στις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις, ο σχετικός δείκτης «αναβαθμίζεται» στις -28 μονάδες (από -59). Στα αποθέματα, το σχετικό ισοζύγιο (-22 από -19 μονάδες) υποδηλώνει ότι αυτά δεν ανανεώνονται σημαντικά, παραμένοντας χαμηλά για την εποχή, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, στις προβλέψεις των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, ο έντονα αρνητικός δείκτης παραμένει στα ίδια, πολύ χαμηλά επίπεδα (-56 μονάδες). Στις προβλέψεις για την απασχόληση, καμία επιχείρηση και πάλι δεν αναμένει άνοδο, με τα 3/5 των επιχειρήσεων (από 47%) να προβλέπουν πτώση, ενώ τέλος, στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες διατηρούνται υψηλά (-22 από -25 μονάδες ο δείκτης).

Ήπια άνοδο σημειώνεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 67,6 μονάδες (από 63,5), σε ελαφρώς ανώτερα επίπεδα συγκριτικά με τα αντίστοιχα περσινά (65,5 μονάδες). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων παραμένουν εξαιρετικά υποτονικές, σημειώνοντας όμως βελτίωση 7 μονάδων (στις -55 μονάδες ο δείκτης). Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με τη μεγάλη πτώση στο ισοζύγιο των αποθεμάτων (-18 από +4 μονάδες), οδηγούν το συνολικό δείκτη σε άνοδο, αφού οι προβλεπόμενες πωλήσεις του κλάδου βαίνουν τον Σεπτέμβριο σημαντικά δυσμενέστερες (στις -54 από -37 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Οι προβλέψεις των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο παραμένουν υποτονικές, σε πολύ αρνητικά επίπεδα (-48 μονάδες ο δείκτης), ενώ σε επίπεδο απασχόλησης, η συντριπτική

πλειονότητα των επιχειρήσεων (77% από 73%) αναμένει νέες απώλειες θέσεων εργασίας. Τέλος, στις τιμές, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης εξασθενούν σημαντικά (-1 από -25 μονάδες το ισοζύγιο).

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** περιορίζονται και τον Σεπτέμβριο, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί στις 45,6 μονάδες (από 51,5 μονάδες τον Ιούλιο), χαμηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (55,2 μονάδες). Περνώντας στα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, ομόφωνα οι επιχειρήσεις (96% από 73%) εκτιμούν πτώση των τρεχουσών πωλήσεων, ενώ για το άμεσο μέλλον ένα 57% προβλέπει περαιτέρω μείωσή τους (από 73%) και μόλις το 4% άνοδο. Στα αποθέματα, ο σχετικός αρνητικός δείκτης εξομαλύνεται στις -3 μονάδες (από 19), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, ένα καθολικό και εδώ 94% των επιχειρήσεων του κλάδου (από 51%) προβλέπει μειωμένες παραγγελίες προς προμηθευτές. Ως προς την απασχόληση του κλάδου, το σχετικό ισοζύγιο επιδεινώνεται σημαντικά τον Σεπτέμβριο (στις -41 από -7 μονάδες ο δείκτης), ενώ στις τιμές, εννιά στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν σταθερότητα το επόμενο διάστημα (από 40%).

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Ανάκαμψη των προσδοκιών από τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** ανακάμπτει τον Σεπτέμβριο από τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα των 52,9 μονάδων του Ιουλίου και διαμορφώνεται στις 59,9 μονάδες, στην καλύτερη επίδοση του τελευταίου 11μηνου (66,8 μονάδες η αντίστοιχη περσινή). **Όμως η εξέλιξη αυτή έχει αποκλειστικά κλαδικό χαρακτήρα καθώς προέρχεται κατά κύριο λόγο από τις ανοδικές προσδοκίες στον κλάδο της Πληροφορικής και των Χερσαίων Μεταφορών. Η έντονη απαισιοδοξία που αντανακλάται σε όλους του δείκτες αμβλύνεται, με σημαντικότερη εκείνη της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των προβλέψεων για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου διαμορφώνεται στις -27 μονάδες (από -31), ενώ βελτιώνονται κατά 9 και 15 μονάδες οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και την τρέχουσα δραστηριότητα των επιχειρήσεων (στις -23 και -25 μονάδες αντίστοιχα). Η πορεία της απασχόλησης υποδηλώνει μικρή άμβλυνση των δυσμενών προβλέψεων, αν και το 32% (από 36%) των επιχειρήσεων αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας και μόλις ένα 4-5% προσδοκά άνοδο. Ως προς τις τιμές, η αποπληθωριστική τάση κυριαρχεί, με το 31% (από 26%) των επιχειρήσεων να αναμένει νέα πτώση και σχεδόν κανείς άνοδο. Τέλος, διευρύνεται ελαφρά στο 15% (από 11%) το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 41% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 26% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 15% παράγοντες όπως η γενική οικονομική κατάσταση και η ύφεση, η πολιτική αστάθεια, οι έκτακτες εισφορές, η καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, η έλλειψη ρευστότητας κ.α. ως τα σημαντικότερα προσκόμματα.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** ανακόπτει την ανοδική πορεία του προηγούμενου «τουριστικού» διμήνου και υποχωρεί ελαφρά, κατά 2 μονάδες, στις 86,4, σε κατώτερα επίπεδα έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (88,2

μονάδες). Η επιδείνωση εκπορεύεται κυρίως από την κατακόρυφη μείωση των προβλεπόμενων πωλήσεων – αφού ολοκληρώνεται η θερινή περίοδος - με το σχετικό δείκτη να κατρακυλά στις -39 μονάδες. Αντίθετα, σε όρους τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων, το σχετικό ισοζύγιο βελτιώνεται σημαντικά, χωρίς όμως να αντισταθμίζει την προαναφερθείσα πτώση (στις +32 από +6 μονάδες), αφού και ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση παραμένει αμετάβλητος στις -7 μονάδες. Σε όρους απασχόλησης, ο σχετικός δείκτης παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα (-16 μονάδες), ενώ στις τιμές, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης εντείνονται και ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -18 μονάδες (από -10). Τέλος, αυξάνεται ελαφρά στο 18% (από 16%) το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 65% των επιχειρήσεων να κρίνουν ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και ένα 10% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

Πτώση 18 μονάδων καταγράφουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τουριστικά Πρακτορεία** τον Σεπτέμβριο και ο σχετικός δείκτης να κινείται στις 65,5 μονάδες, πλησίον της αντίστοιχης περσινής τιμής του (67,7 μονάδες). Ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μεταβάλλεται οριακά από τις -15 στις -13 μονάδες, ενώ αμετάβλητες στις -31 μονάδες παραμένουν οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση. Έτσι, η πτώση του συνολικού δείκτη οφείλεται στην κατακόρυφη μείωση της προβλεπόμενης ζήτησης, με το σχετικό ισοσκελισμένο ισοζύγιο του Ιουλίου να υποχωρεί κατά 56 μονάδες. Οι προοπτικές για την απασχόληση επιδεινώνονται με την ολοκλήρωση των θερινών μηνών, με το σχετικό ισοζύγιο να καταβαρθώνεται στις -50 μονάδες, ενώ στις τιμές, ο σχετικός αποπληθωριστικός δείκτης ενισχύεται στις -38 μονάδες (από -23). Τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα περιορίζεται στο 13% (από 23%), με το 55% των επιχειρήσεων να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το ¼ την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως τα σημαντικότερα εμπόδια στη λειτουργία τους.

Μικρή υποχώρηση σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** τον Σεπτέμβριο, όπου ο δείκτης τους διαμορφώνεται σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, στις 32,2 μονάδες (από 36,4 μονάδες). Από τους κύριους δείκτες δραστηριότητας, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων υποχωρεί κατά 7 επιπλέον μονάδες και διαμορφώνεται σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο, στις -74 μονάδες, ενώ πτώση σημειώνεται και στην τρέχουσα ζήτηση (-56 από -50 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), αλλά και στη βραχυπρόθεσμη (-44 από -40 μονάδες το ισοζύγιο). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, πάνω από τις μισές επιχειρήσεις του κλάδου (56% από 42%) εκφράζουν δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση, χωρίς καμία (από 8%) να μην αναμένει άνοδο της. Ως προς τις τιμές, σταθερά τα 2/3 των επιχειρήσεων αναμένουν μείωση και καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο, ενώ τέλος, το 1/10 (από 7%) των ερωτηθέντων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, το 1/3 δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 38% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 12% παράγοντες που συνδέονται με τη τρέχουσα συγκυρία ως τα βασικότερα λειτουργικά προσκόμματα.

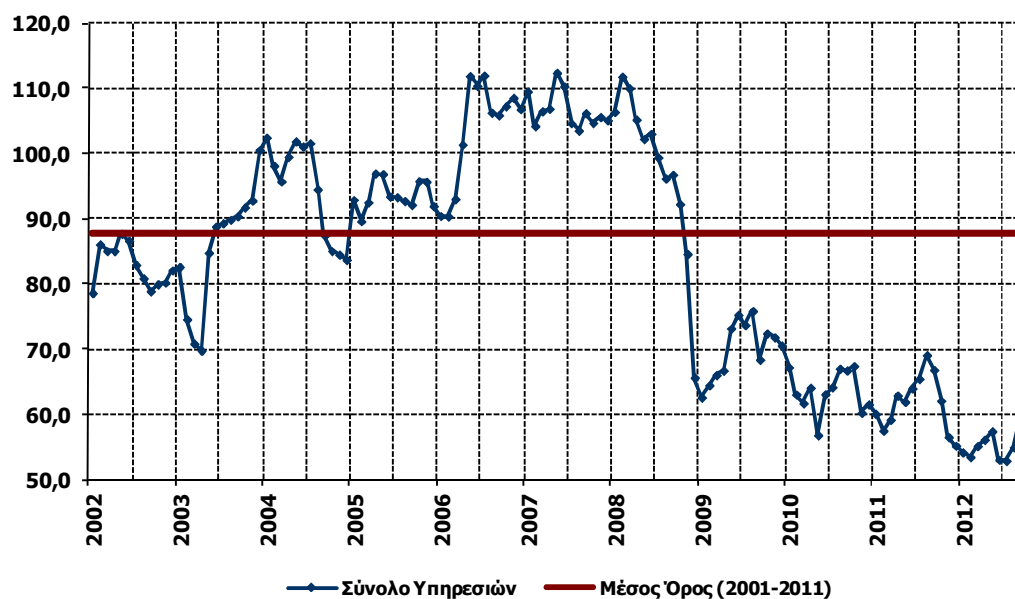
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Υπηρεσίες (1998-2006=100)	Μέσοι όροι		2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011			
	Min	Max									
	53,4 <i>Φεβ-12</i>	122,5 <i>3^ο τριμ 01</i>	87,8	106,6	97,8	70,1	63,6	61,7			
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
60,1	57,5	59,2	62,9	61,9	64,0	65,4	69,1	66,8	62,1	56,5	55,2
2012											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
54,2	53,4	55,2	56,1	57,4	53,0	52,9	55,0	59,9			

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Οριακή επιδείνωση καταγράφουν οι προσδοκίες των επιχειρήσεων στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες) τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 44,8 μονάδες, χαμηλότερα έναντι της περσινής τιμής του (61,1 μονάδες). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και εκείνες για την τρέχουσα ζήτηση παραμένουν στα ίδια χαμηλά επίπεδα, με τους αντίστοιχους δείκτες να προσδιορίζονται εκ νέου στις -52 και -43 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση καταγράφεται μικρή πτώση (στις -27 από -23 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, στις προσδοκίες για την απασχόληση αλλάζει η τάση και ο σχετικός δείκτης κερδίζει 17 μονάδες και διαμορφώνεται στις -19. Στο πεδίο των τιμών, ο δείκτης επανέρχεται στα επίπεδα Ιουνίου, στις -6 μονάδες (από -30), ενώ τέλος, μετριάζεται στο 27% (από 32%), το ποσοστό των επιχειρήσεων του κλάδου που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 52% να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο εμπόδιο και από ένα 10% αμφότερα την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και

την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ως τα σημαντικότερα επιχειρηματικά εμπόδια του κλάδου.

Ανάκαμψη για τέταρτο κατά σειρά μήνα σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού**. Ο σχετικός δείκτης κινείται κατά 9 μονάδες υψηλότερα τον Σεπτέμβριο, στις 55, ανώτερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή του τιμή (47,6 μονάδες). Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα, ο σχετικός δείκτης καταγράφει σημαντική θετική διόρθωση (στις -21 από -52 μονάδες), ενώ και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση κερδίζουν επίσης έδαφος (στις -33 από -48 μονάδες το ισοζύγιο). Αντίθετα, η επιδείνωση στις προβλέψεις για τη μελλοντική ζήτηση του κλάδου (στις -21 από -13 μονάδες ο δείκτης), αντισταθμίζει εν μέρει τις παραπάνω θετικές μεταβολές. Οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται, αν και το ισοζύγιο παραμένει αρνητικό (-6 από -10 μονάδες), ενώ ως προς τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προβλέψεις εντείνονται σημαντικά, υιοθετούμενες από το 58% των επιχειρήσεων (από 39%). Τέλος, το 21% (από 23%) των επιχειρήσεων δηλώνει ανεμπόδιστη λειτουργία, ενώ το 32% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 40% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 5% τη δύσκολη οικονομική συγκυρία ως βασικότερα λειτουργικά προσκόμματα.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο των **Χερσαίων Μεταφορών (και μεταφορών μέσω αγωγών)** ενισχύονται σημαντικά τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τα εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα του Ιουλίου, καθώς ο σχετικός δείκτης κερδίζει 40 μονάδες και διαμορφώνεται στις 58,9 μονάδες, χαμηλότερα όμως σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (87,4 μονάδες). Ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητα σκαρφαλώνει στις -6 μονάδες (από -87), ενώ σημαντική άνοδο καταγράφουν και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (στις -22 από -84 μονάδες το ισοζύγιο). Παρά τη λιγότερο αρνητική τρέχουσα εικόνα, οι προβλέψεις για τη μελλοντική ζήτηση του κλάδου κυμαίνονται στα ίδια σχεδόν, πολύ χαμηλά επίπεδα (στις -61 από -63 μονάδες ο δείκτης). Οι πολύ δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση πάντως βελτιώνονται, αν και οι μισές επιχειρήσεις (από 72%) εξακολουθούν να αναμένουν μείωση των θέσεων εργασίας, ενώ ως προς τις τιμές, οι ήπιες αποπληθωριστικές προσδοκίες διατηρούνται στα ίδια σχεδόν επίπεδα (στις -6 από -3 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Τέλος, αυξάνεται ελαφρά στο 6% (από το οριακό 1%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ανεμπόδιστη λειτουργία, με το 60% να επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και από ένα 15% αμφότερα την ανεπάρκεια ζήτησης και τη δύσκολη οικονομική συγκυρία ως βασικότερα λειτουργικά εμπόδια.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: Σεπτέμβριος 2012

Σημαντική εξασθένιση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, μετά από πέντε μήνες βελτίωσης, επιδεινώνεται τον Σεπτέμβριο σημαντικά και διαμορφώνεται στις -75,6 μονάδες (από -64 μονάδες τον Ιούλιο). Η αισθητή αυτή πτώση ήταν αναμενόμενη και είχε προβλεφθεί στο προηγούμενο δελτίο, καθώς η προεκλογική ευφορία που ιστορικά αποτυπώνεται ανοδικά στο δείκτη υποχωρεί. Άλλωστε, οι πολίτες δέχονται πλέον επί μακρόν πλήθος μηνυμάτων για το περιεχόμενο των δημοσιονομικών μέτρων και προεξοφλούν τη συμπίεση των εισοδημάτων τους ανεξάρτητα ακόμα και από αυτό το ακριβές ύψος των μέτρων. Είναι σαφές ότι η οριστικοποίηση αυτών των μέτρων πρέπει να ολοκληρωθεί ώστε να αφιερωθεί ο απαραίτητος χρόνος στην προσπάθεια αντιστάθμισης του υφεσιακού τους αποτελέσματος. Οι Έλληνες παραμένουν με διαφορά οι πιο απαισιόδοξοι ευρωπαίοι, ενώ ακολουθούν σταθερά η Πορτογαλία, η Κύπρος, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία και η Σλοβενία. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται ανοδικά σε 4 μόνο ευρωπαϊκές χώρες τον Σεπτέμβριο, ενώ θετικοί δείκτες καταγράφονται μόνο στην Φινλανδία, την Σουηδία και την Δανία. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:

■ Σημαντική επιδείνωση των προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών

Οι αρνητικές προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών τον Σεπτέμβριο για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες διευρύνονται σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -71 μονάδες (από -54,5). Το 80% (από 66%) των καταναλωτών κρίνει ότι το επόμενο διάστημα η οικονομική τους κατάσταση θα μεταβληθεί ελαφρά ή αισθητά, ενώ μόλις το 2% θεωρεί ότι θα βελτιωθεί ελαφρά. Οι σχετικοί δείκτες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -12,1 και -13,6 μονάδες.

■ Ανάλογη ενίσχυση της απαισιοδοξίας και στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Αντίστοιχη εξέλιξη καταγράφεται και στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο, με το σχετικό δείκτη να χάνει 15 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -72,1 μονάδες, στην χειρότερη επίδοση των τελευταίων 5 μηνών. Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπουν ελαφρά ή αισθητή βελτίωση περιορίζεται στο 8% (από 12%), με το 81% (από 69%) να αναμένει το αντίθετο. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -31,1 και -32,7 μονάδες.

■ Άμβλυση της πολύ χαμηλής πρόθεσης για αποταμίευση

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες κερδίζει έδαφος και από την σχεδόν ιστορικά χαμηλή επίδοση του Ιουλίου (-79,8 μονάδες), διαμορφώνεται στις -76,5 μονάδες. Το 88% από τα ελληνικά νοικοκυριά θεωρεί και πάλι μη πιθανή ή καθόλου πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, ενώ το 11% τη θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανή. Οι αντίστοιχοι αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη κινούνται στις -12,4 και -14,3 μονάδες.

■ Επανερχονται οι πολύ δυσμενείς προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες, επανέρχεται στα πολύ χαμηλά προεκλογικά επίπεδα, στις 82,9 μονάδες (από 67 μονάδες). Το ποσοστό των

πολιτών που προβλέπει ότι η ανεργία θα αυξηθεί ελαφρά ή αισθητά αυξάνεται στο καθολικό 91% (από 78% τον Ιούλιο), ενώ μόλις ένα 2% (από 9%) προβλέπει το αντίθετο. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται στις +40,2 και +43,1 μονάδες.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011				
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12,2	-4,5	-17,7	-23,1	-13,2	-15,6				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,4	-5,2	-18,4	-24,8	-14,2	-14,6				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-40,3	-28,5	-46,0	-45,7	-63,4	-74,1				
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-12,8	-12,5	-13,0	-14,1	-11,0	-11,2	-12,6	-17,0	-19,3	-20,5	-20,9	-22,1
Ευρωζώνη	-11,6	-10,3	-11,0	-12,0	-10,2	-10,0	-11,5	-16,8	-19,3	-20,1	-20,5	-21,3
Ελλάδα	-72,1	-67,3	-66,2	-70,0	-68,5	-75,0	-76,8	-71,2	-73,6	-83,8	-82,3	-81,9
2012												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-20,8	-20,1	-19,3	-20,2	-19,4	-19,7	-20,2	-22,7	-24,0			
Ευρωζώνη	-20,7	-20,3	-19,1	-19,9	-19,3	-19,8	-21,5	-24,6	-25,9			
Ελλάδα	-80,1	-83,5	-79,3	-78,7	-75,8	-70,4	-64,7	-65,2	-75,6			

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

■ Άνοδος από το ιστορικό χαμηλό στις προβλέψεις για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) βελτιώνεται από τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του Ιουλίου, με το σχετικό δείκτη κινούμενο στις -69,5 μονάδες (από -78,8). Το 75% (από 83%) των Ελλήνων καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε πολύ ή λίγο λιγότερες δαπάνες, έναντι του 9% (από 2%) που δηλώνει το αντίθετο. Οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες μειώνονται ελαφρά στις -24,8 και -24,6 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα.

■ Εντείνονται οι πληθωριστικές προσδοκίες

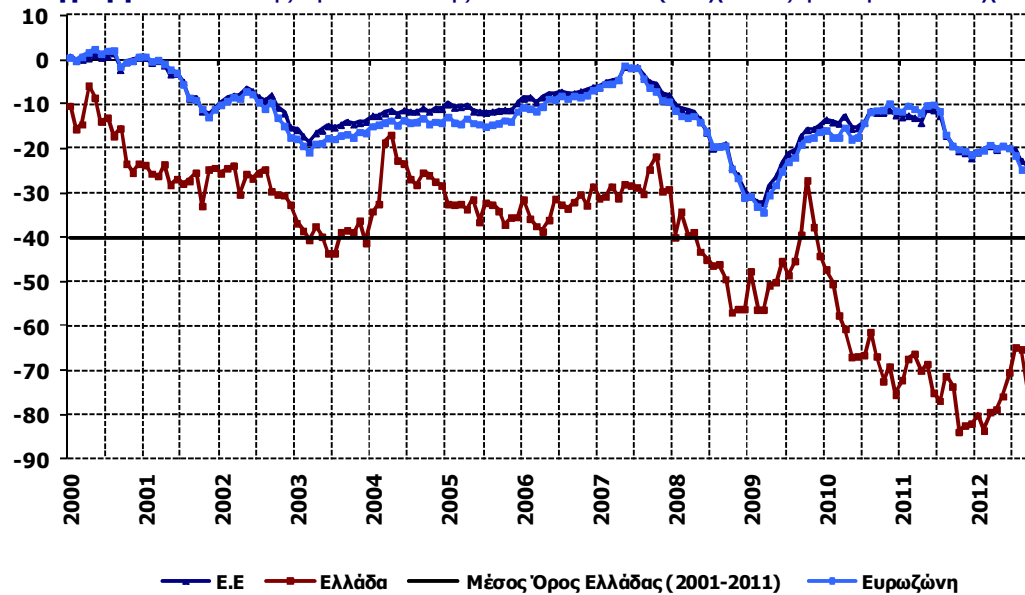
Ο δείκτης πρόβλεψης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες διορθώνει, όπως ήταν αναμενόμενο, τις αποπληθωριστικές προσδοκίες του Ιουλίου, όταν είχε για πρώτη φορά διαμορφωθεί σε αρνητικά επίπεδα, και σκαρφαλώνει τον Σεπτέμβριο στις +10,3 μονάδες. Το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό αυξάνεται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, στο 46%, ενώ όσοι αναμένουν σταθερότητα περιορίζονται στο 22% (από 30%). Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη ενισχύονται στις +27 και +28,1 μονάδες.

■ Μικρή άνοδος του ποσοστού εκείνων που «έχουν χρεωθεί»

Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» περιορίζεται στο 54% (από 58%), ενώ το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους παραμένει στο

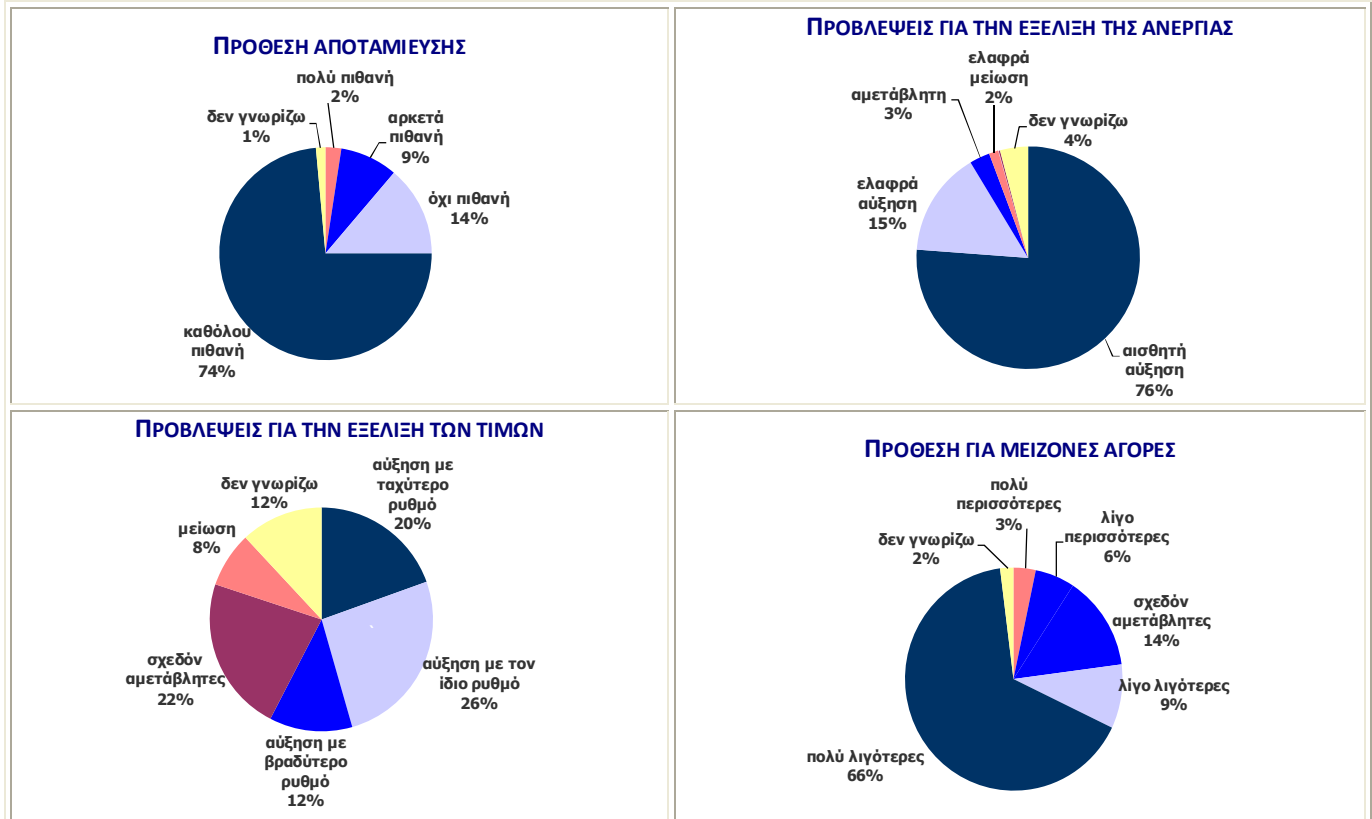
15%. Το 12% των καταναλωτών δηλώνει ότι αποταμιεύει λίγο ή πολύ, ενώ τέλος το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί ανέρχεται στο 17% (από 15%).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE